

[Birgitte Husmark]

gørende for, om det udnævnes til programsamarbejdsland. Udenrigsministeren har jo talt meget om dette spørgsmål både som betingelse for at komme i betragtning og som et mål i sig selv for bistanden, sådan som det også fremgår af beretningen fra maj 1989, punkt 4, hvor det står:

»Muligheden for i samarbejde med landet at fremme udviklingen af respekten for menneskerettigheder i overensstemmelse med internationalt vedtagne menneskerettighedsstandarder, herunder konventionerne om organisationsfrihed og forhandlingsret.«

Udenrigsministeren oversætter imidlertid ofte spørgsmålet om menneskerettigheder til udelukkende at være et spørgsmål om flertalsstyre. På rådskonferencen i forgårs sagde udenrigsministeren således, at kernepunktet i demokratidebatten er flerpartisystemet, hvorefter ministeren fortsatte med at tale om strukturtilpasningspolitik som en nødvendighed i mange lande. På dette tidspunkt er der grund til at spidse ører, for hvad er det for et reduceret billede, ministeren tegner af det hele komplicerede menneskerettighedsområde, som består af såvel økonomiske, sociale og kulturelle rettigheder som af borgerlige og politiske rettigheder? For SF er det afgørende, at det er hele dette spekter af rettigheder, som den danske ulandsbistand skal bidrage til at fremme; det at fremme menneskerettighedssituationen kommer med dette brede perspektiv til at hænge organisk sammen med hovedmålsætningen, nemlig at gavne de fattigste befolkningsgrupper.

Når jeg trækker dette så kraftigt frem, så er det bl.a. på grund af de ti landeanalyser, der for et par uger siden blev lagt på vores bord i Udenrigsudvalget. I og med at udenrigsministeren har ønsket en gennemgang af netop disse lande, er det nærliggende at forestille sig, at det er med henblik på at gøre dem til hovedmodtagerlande; her er det, at ministerens massive understregning af betydningen af et flerpartisystem stadig kræver et svar, men når ministeren har foranlediget en gennemgang af f.eks. Indonesien og Filippinerne, skal det så retfærdiggøres med, at der her er et formelt flerpartistyre? Det er forhåbentlig ikke tilfældet, for netop i disse lande er menneskerettighedssituationen karakteriseret ved, at der er lagt massive hindringer for udfoldelse af de borgerlige frihedsrettigheder. I Indonesien er der en fast alliance

mellem militæret og landets elite, som forhindrer en folkelig indflydelse, og i Filippinerne er både sociale og politiske menneskerettigheder forsvundet i en efterhånden borgerkrigslignende situation.

På baggrund af ministerens åbenbare ønske om at gøre ét eller flere af disse store asiatiske lande, som uden tvivl ville kunne blive gode markeder, til programsamarbejdslande er det helt tilfredsstillende, at ministeren for en tid har sat uret i stå.

Ligesom det er tilfældet med fattigdomsmål-sætningen, ønsker vi, at ministeren redegør for, hvordan dansk ulandsbistand i et givet land vil fremme menneskerettighedssituationen, herunder bestemt også de borgerlige rettigheder både til at forsamles, til at ytre sig offentligt og til at danne foreninger og danne partier og til at organisere sig.

Opgaven med at målrette dansk ulandsbistand er vanskelig, men den er ikke umulig. Det var således inspirerende og glædeligt i forgårs at høre udenrigsministerens gæst fra Uganda tale om den folkelige deltagelse i beslutningsprocesserne vedrørende landets fremtidige udvikling.

På samme måde synes en udvikling i Burkina Faso at kunne få megen gavn af hjælp til den udvikling, som her er i gang, og som peger i retning af et ægte folkeligt demokrati.

På baggrund af det her sagte kan vi fra SF's side også ønske os, at andre lande end de ti foreslåede bringes i forslag, f.eks. Namibia, Vietnam og måske andre lande.

I håb om at Folketinget har de samme mål for den fremtidige ulandsbistand, skal jeg hermed fremsætte følgende:

Forslag om motiveret dagsorden.

»Folketinget bekræfter, at den aftalte stigningstakt for ulandsbistanden fastholdes, bekræfter fattigdomsorienteringen og opfordrer udenrigsministeren til inden det fremtidige valg af programsamarbejdslande for hvert enkelt foreslået land at give en særskilt redegørelse for:

- hvorledes de fattigste befolkningsgrupper vil få gavn af bistanden, og
- hvorledes de sociale og politiske menneskerettigheder vil blive fremmet, således at der kan blive mulighed for offentlig drøftelse af dette, inden det endelige valg foretages.